

Cykl 5 warsztatów dla rodziców dzieci z jękaniem w wieku przedszkolnym

Skrypt opracowany przez mgr Aleksandrę Boroń na podstawie warsztatów przeprowadzonych w ramach Grantu im. prof. Gene'a J. Bruttana, otrzymanego w 2018 r.

Minimalna liczba par, biorących udział w warsztatach: 3.
Orientacyjny czas trwania jednego spotkania: 1,5-2 godz.
Częstotliwość spotkań: co 2 tygodnie.

Warsztat I

Ćwiczenia	Cele/zadania	Zalecane materiały/rekwizyty
Przedstawienie się osoby prowadzącej i uczestników, integracja grupy.	Zapoznanie się, przełamanie onieśmienia. Próba odpowiedzi na pytanie - dlaczego się tu zebraлиśmy? Czego spodziewamy się po tych warsztatach?	Karteczki i flamastry do wpisania imion.
Wymiana informacji na temat: <i>Co wiemy o jękaniu?</i>	Wykazanie, że rodzice posiadają już pewien zasób wiedzy na temat jękania, istnieje jednak potrzeba poszerzenia jej i uporządkowania.	Tablica/flipczart do zapisywania informacji podawanych przez rodziców
Prezentacja filmu animowanego p.t. <i>Jękanie</i>	Przekazanie w przystępny sposób podstawowej wiedzy o jękaniu oraz o korzystnych sposobach reagowania na nie.	Film animowany <i>Jękanie</i> - dostęp online: http://www.konferencja-zpm.edu.pl/pl/multimedia-2/
Czym jest jękanie?	Różne sposoby definiowania jękania. Rozróżnienie objawów niepłynności zwykłych i typowych dla jękania. Przekazanie podstawowych informacji na temat jękania.	Flipczart/tablica lub prezentacja PowerPoint
Obalanie uprzedzeń dotyczących jękania	Najpopularniejsze mity na temat jękania. Obserwacje rodziców dotyczące tego, co pomaga ich dzieciom. Wyjaśnienie potrzeb osób z jękaniem oraz ograniczeń jakie powstają z powodu niepłynności. Zaakcentowanie wagi otwartego mówienia o jękaniu. Lista osób z jękaniem, które nie porzuciły swoich marzeń i osiągnęły sukces zawodowy.	Prezentacja multimedialna
Wyświetlenie fragmentów filmu p.t. <i>Budujemy świat, który rozumie jękanie</i>	Przedstawienie wypowiedzi innych rodziców dzieci z jękaniem, którzy zdecydowali się na terapię, ich przemyśleń i przesłania dla świata.	Film dostępny jest online: https://www.youtube.com/watch?v=wh27zWeDl6A&t=509s .
Podsumowanie	Czym jest jękanie? Jaka jest jego specyfika? Jak reagować na objawy jękania? Jakie są cele spotkań tej konkretnej grupy rodziców? Rozdanie rozmaitych publikacji na temat jękania do przeczytania w domu.	Flipczart. Bibliografia – spis przydatnych publikacji dla rodziców i opiekunów - w załączniku.

Zakończenie warsztatów	Zadanie domowe: 1. Spróbuj porozmawiać na temat jąkania Twojego dziecka z kimś z rodziny/przyjaciół, opiekunem lub nauczycielką z przedszkola. Przekaż informacje ogólne o jąkaniu i przedstaw korzystne sposoby reagowania na nie (rekomendowanie źródeł, np. internetowych). 2. Obejrzyj wspólnie z rodzeństwem swojego dziecka film animowany p.t. <i>Jąkanie</i> .	Dodatkowa rekomendacja: film - <i>Co każdy z nas powinien wiedzieć o jąkaniu</i> , dostępny online: https://www.youtube.com/watch?v=uoqA-k1Oj2K0
------------------------	--	--

Skrypt opracowany przez mgr Aleksandrę Boroń na podstawie warsztatów przeprowadzonych w ramach Grantu im. prof. Gene'a J. Bruttana, otrzymanego w 2018 r.

Warsztat II

Ćwiczenia	Cele/zadania	Zalecane materiały/rekwizyty
Integracja grupy	Przełamywanie onieśmielenia i integracja grupy (np. znajdowanie łączących uczestników cech)	
Krótkie powtórzenie informacji z poprzednich warsztatów	Przypomnienie najważniejszych informacji na temat jąkania	Prezentacja Power point, ew. flipczarty z poprzednich zajęć
Zaprezentowanie filmu <i>Poczekaj, poczekaj, jeszcze nie skończyłem...</i> (<i>Wait, wait I'm not finished yet...</i>)	Projekcja filmu - wysłuchanie przesłania dzieci z jąkaniem.	Film jest dostępny online: http://centrumlogopedyczne.com.pl/media/ lub http://www.redukacja.pl/default.aspx?action=view&item=750
<i>Jak to jest - jąkać się?</i> Eksperymenty	Dobranie się uczestników w pary. 1. Jedna osoba z pary ma za zadanie niedominującą ręką narysować na kartce formatu A4, najpiękniej jak potrafi, pięć dużych kół olimpijskich. Druga osoba zasypuje tę pierwszą licznymi poradami, poszturchując przy tym jej rękę. Po ukończeniu rysunku rodzice zamieniają się rolami, potem omawiają użyte strategie radzenia sobie z zadaniem. Prowadzący odnosi je do sytuacji dziecka w momencie zająknięcia. Zmiana osób w parach. 2. Rodzice próbują używać celowych zająknięć podczas krótkiej rozmowy. Które zachowania słuchacza pomagały mówiącemu, a które utrudniały wykonanie tego zadania? Wymiana doświadczeń i wniosków z przeprowadzonych eksperymentów pomiędzy rodzicami.	Kartki papieru oraz długopisy dla wszystkich uczestników
Co ma wpływ na wystąpienie i przebieg jąkania?	Omówienie czynników wywołujących i utrwalających jąkanie, mechanizmu powstawania zająknięcia, powiązania objawów głównych i towarzyszących w jąkaniu oraz „diabelskiego kręgu” uczuć, myśli, reakcji ciała i zachowań. Współzależność reakcji dziecka i rodzica na jąkanie. Przekonywanie, że poczucie winy u rodziców jest bezpodstawne, że są ekspertami w kwestii własnych dzieci i to właśnie oni mają moc uczynienia swych dzieci pewnymi siebie, znającymi własną wartość i czerpiącymi radość z mówienia osobami.	Prezentacja multimedialna, model góry lodowej jąkania

Dobra komunikacja - czym jest i jak ją uzyskać?	Burza mózgów - praca w parach: czym jest dobra komunikacja z punktu widzenia mówcy i słuchacza, warunki dobrej komunikacji z dzieckiem z jękaniem, utrudnienia - jak je pokonać?	Tablica/flipczart do zapisywania ustaleń rodziców
Podsumowanie	Co pomaga, a co przeszkadza dziecku z jękaniem w porozumiewaniu się na co dzień? Co może zrobić otoczenie dziecka, by ułatwić mu skuteczne komunikowanie się? Jak sprawić, by dziecko czuło radość z wypowiedzania się? Tworzenie łańcucha wsparcia w najbliższym otoczeniu.	
Zakończenie	Zadanie domowe: Spróbuj zająknąć się podczas wypowiedzi w sytuacji domowej lub w miejscu publicznym, w rozmowie z kimś bliskim lub nieznanym. Obserwuj uważnie własne reakcje na jęknięcie, na sytuację komunikacyjną, emocje pojawiające się w odpowiedzi na to, jak reaguje otoczenie.	Rekomendowany film: <i>Dzieci dzieciom o jękaniu (Stuttering. For Kids, By Kids)</i> , dostęp online: https://www.youtube.com/watch?v=UIBs6P43d4E&t=375s . Do obejrzenia wraz z rodzeństwem dziecka

Warsztat III

Ćwiczenia	Cele/zadania	Zalecane materiały/rekwizyty
Integracja grupy	Integrowanie uczestników warsztatów.	
Prezentacja metod terapeutycznych	Dostępne metody terapii jąkania wczesnodziecięcego: nurt pośredni i bezpośredni, oddziaływania na płynność mowy, lżejsze jąkanie, podejścia zintegrowane. Omówienie roli rodziców w terapii jąkania u małych dzieci.	Prezentacja Powerpoint.
Wypróbowanie technik z rozmaitych nurtów terapeutycznych	Rodzice dobierają się w pary i próbują stosować różne techniki ułatwiające mówienie dzieciom z jąkaniem w rozmowach na określony temat.	Zdjęcia lub rekwizyty. Miejsce na podłodze, np. na dywanie, by rodzice mogli łatwiej wczuć się w sytuację dziecka poddawane terapii.
Omówienie metod wspomagających terapię jąkania	Przedstawienie i omówienie metod wspomagających terapię jąkania.	Prezentacja Powerpoint
Jąkanie powiązane z innym problemami	Omówienie innych problemów powiązanych z jąkaniem.	Prezentacja Powerpoint
Podsumowanie	Kiedy terapia jąkania wczesnodziecięcego jest wskazana? Na czym ona polega? Jaką rolę w terapii odgrywają rodzice? Jak można wspierać terapię? Jakiego rodzaju problemy mogą współistnieć z jąkaniem?	Tablica/flipczart do zapisywania wniosków końcowych zgłaszanych przez rodziców
Zakończenie	Zadanie domowe: obserwuj przez jeden cały dzień jaka jest Twoja codzienna komunikacja z innymi ludźmi, szczególnie z Twoim dzieckiem? Częściej bywasz mówcą, czy słuchaczem? Jakim jesteś mówcą/słuchaczem? Które Twoje reakcje jako słuchacza mogą być pomocne mówcom z jąkaniem?	Rekomendacja filmu <i>Dzieci dzieciom o jąkaniu wszyscy dorosliśmy...</i> do obejrzenia wspólnie, całą rodziną, dostęp online: https://www.youtube.com/watch?v=ijQESI5s4Ps

Warsztat IV

Ćwiczenia	Cele/zadania	Zalecane materiały/rekwizyty
Integracja grupy	Integrowanie grupy poprzez zajęcia w parach.	Karty do gier towarzyskich
Powtórzenie informacji z poprzednich warsztatów	Przypomnienie wiadomości na temat metod terapeutycznych i innych form pomocy dziecku z jękaniem oraz zasad dobrej komunikacji.	Tablica/flipczart do spisывania zapamiętanych informacji
Co mogą zrobić rodzice, by ułatwić zjawisko remisji u swego dziecka? Odwołanie do metod opartych na oddziaływaniach pośrednich	Czy istotne jest stosowanie następujących sposobów postępowania wobec dzieci z jękaniem: otwarte mówienie o jękaniu, zasada mówienia po kolei, mówienie prostym językiem, utrzymywanie kontaktu wzrokowego, umiarkowanego tempa mowy i stosowanie pauz, równowaga między zadawaniem pytań i komentowaniem, przejmowanie przez dziecko inicjatywy w zabawie? Jaki to może mieć wpływ na jękanie? - praca w parach. Odgrywanie krótkich scenek dialogowych, w których rozmówcy: a) nie stosują powyższych sposobów postępowania, b) starają się je stosować	Kartki i długopisy dla wszystkich uczestników
Wspieranie dzieci poprzez wzmocnienie pewności siebie, wiary w siebie, radości z mówienia	Zmiana osób w parach. Jak oceniasz wpływ następujących zagadnień na jękanie dziecka: temperament, trudne zachowania, zbyt duża ambicja, brak/zbyt mało wiary w siebie, pewności siebie i radości z mówienia? Jak można wzmocnić dziecko w tych obszarach? Jak wzmocnienie tych obszarów może wpłynąć na mowę dziecka, jego postrzeganie siebie jako mówcy, radość z mówienia? Omówienie wniosków, do jakich doszli rodzice.	Kartki i długopisy dla wszystkich uczestników
Wymiana opinii i przemyśleń po przeczytaniu publikacji na temat jękania	Refleksje na podstawie lektury rozmaitych pozycji książkowych na temat jękania.	
Podsumowanie	Jak można pośrednio wpłynąć na poprawę płynności mowy dziecka (ułatwić zjawisko remisji)? Jak wzmocnienie pewności siebie, wiary w siebie, radości z mówienia może wpłynąć na małe dziecko jako początkującego mówcę?	
Zakończenie	Zadanie domowe: zaobserwuj w jaki sposób bawisz się ze swoim dzieckiem? Które Twoje zachowania, działania, wypowiedzi sprzyjają płynności mowy dziecka podczas zabawy?	

Warsztat V

Ćwiczenia	Cele/zadania	Zalecane materiały/rekwizyty
Powitanie zaproszonych gości (członkowie rodziny, opiekunowie, nauczyciele, młodzież/dorosłe osoby z jękaniami, które chciałyby się podzielić swymi doświadczeniami zmagania się z jękaniami)	Powitanie zaproszonych osób, rozdanie uprzednio przygotowanych dla nich materiałów informacyjnych na temat jękania (mogą to zrobić rodzice podczas wcześniejszych warsztatów)	Materiały informacyjne dostępne np. w publikacji: <i>Czasami po prostu się jękam. Książka dla dzieci w wieku od 7 do 12 lat.</i> De Geus E., Wyd. Centrum Logopedyczne, Katowice 2013.
Krótkie podsumowanie wcześniejszych warsztatów	Podsumowanie i przypomnienie zagadnień poruszanych podczas wcześniejszych spotkań.	Tablica/flipczart do zapisywania informacji w postaci hasłowej ew. prezentacja Powerpoint.
Wypowiedź gościa specjalnego na temat życia z jękaniami.	Wypowiedź dorosłej osoby z jękaniami na temat jej drogi życiowej. Pytania uczestników warsztatów i zaproszonych gości kierowane do osoby z jękaniami.	
Jak wspierać dziecko jako mówcę?	Jak sprawić, by dziecko było pewne siebie i aktywne, by czerpało radość z mówienia? - prosimy o pomysły również zaproszonych gości.	Tablica/flipczart do zapisywania informacji w postaci hasłowej
Co może zrobić otoczenie, by ułatwić komunikację dziecku z jękaniami? - burza mózgów	Praca w grupach. Uporządkowanie wiedzy na temat pomocy dziecku z jękaniami zarówno w domu, jak i poza nim.	Kartki i długopisy dla wszystkich uczestników. Pomocniczo - paski papieru z wydrukowanymi zdaniem do wyboru.
Podsumowanie	Wypowiedzi uczestników: Co dał mi udział w tych warsztatach? Jakie treści mnie zaskoczyły? Co uważam za szczególnie wartościowe dla mnie i mojej rodziny? Sformułowanie przesłania o tworzeniu łańcucha ludzi wspierających dzieci z jękaniami - przyjęcie na siebie zadania szerzenia wiedzy o tym zaburzeniu mowy i sposobach korzystnego reagowania na nie.	
Zakończenie	Rozdanie certyfikatów uczestnictwa w warsztatach i dyplomu z podziękowaniem dla gościa specjalnego.	Certyfikaty uczestnictwa i dyplom z podziękowaniem dla gościa specjalnego